

Отже, інформаційна війна – тривале протистояння кількох сторін, основною метою якого є панування однієї зі сторін в управлінні думкою цільової аудиторії та усунення з інформаційного поля/дискредитація іншої сторони.

Список використаних джерел

1. Alberts D. S et al. Understanding Informational Age Warfare.
2. Burns A., Elthan B. Twitter Free Iran: an Evaluation of Twitter's Role in Public Diplomacy and Information Operations in Iran's 2009 Election Crisis.URL: http://www.networkinsight.org/verve/_resources/CPRF_2009_papers.pdf#page=322
3. Serskykh Nadiya, Information Wars in the Internet Marketing Context, p. 4, 2014, URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau_2014_2_7.pdf URL: <http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA395859>
4. Williams Patricia, «Information Warfare: Time for a redefinition», Edith Cowan University, Research Online, Australia, p. 10, 2010. URL: http://www.researchgate.net/profile/Patricia_Williams10/publication/49279651_Information_Warfare_Time_for_a_redefinition/links/09e415121830739c6b000000.pdf
5. Антонюк В. В. Інформаційна війна в структурі сучасного геополітичного протистояння: нові контексти та інтерпретації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 7. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2121> (дата звернення: 25.05.2022). DOI: 10.32702/2307-2156-2021.7.33

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Капустіна Н. Б.

Духневич Анастасія Андріївна

студентка 4-го курсу факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЗІ СТОРОНИ УТИЛІТАРИЗМУ (ДЖЕРЕМІ БЕНТАМ, ДЖОН СТЮАРТ МІЛЛЬ) «КОРОЛЕВА ПРОТИ ДАДЛІ И СТІВЕНСА»))

Джеремі Бентам англійський філософ 18 століття – дав перший і найбільш розширений опис «етики утилітаризму». Основна ідея полягає в тому, щоб правильно і справедливо діяти, аби примножити щастя для більшості людей. І не так важливий сам вчинок, як результат (тобто-консеквенціалізм, коли етичність вчинку залежить від його

наслідків), який має догодити якнайбільшій кількості особистостей. На думку Бентама людьми керує «біль» і «насолада», відповідно більшість з нас обере друге. І в основі моралі повинна лежати ідея, як збільшити суспільне щастя. Тобто «щастя» і «насолада» для значної кількості індивідуумів, а не когось окремого.

Будь-які вчинки мають оцінюватися у відповідності з принципом користі, тобто, наскільки вони сприяють помноженню щастя. Відповідно морально негідним є все те, що зменшує кількість щастя.

Вивчаючи британську політику і закони, Бентам прийшов до висновку, що цей принцип актуальний і для уряду. Благо в масштабах всього суспільства визначається сукупним розрахунком індивідуальних страждань і насолод.

Дж. Ст. Мілль розглядаючи «насолоду» зазначав про необхідність розгляду її якості та походження. Відповідно, одні «насолоди» він ставив вище за інші і навпаки: духовні – вище, а побутові – низько. Мілль підкреслює це в пам'ятному виразі: «Краще бути незадоволеною людиною, ніж задоволеною свинею; краще бути незадоволеним Сократом, ніж задоволеним дурнем ...»[1, 55].

Але розглядаючи суть етичного напрямку утилітаризму з правової точки зору, можна не погодитись з «принципом щастя для більшості», оскільки це в свою чергу ставить під сумнів справедливість по відношенню до інших, до тих хто залишився у меншості, якщо привести приклад з сучасного життя – це тема ЛГБТ спільноти, релігійних напрямів, людей з інвалідністю, тощо. Виходить за утилітаризмом Бентама їхнє слово в меншості, а тому нічого не означає, отже моральність і справедливість співставляти з цим напрямком важко.

Приводячи конкретну юридичну справу на прикладі «Королева проти Дадлі і Стівенса» це можна довести.

У 1884 році з Саутгемптон у плавання відправилася яхта «Mignonette» («Резеда»). Команда складалася з капітана Тома Дадлі, Едвіна Стівенса, Едмунда Брукса та 17-річного юнги Річарда Паркера. Яхта переганялась з Англії в Австралію для її нового власника. 28 червня яхта вийшла у відкритий океан, а 5 липня потрапила у шторм, що потопив її. Екіпаж зміг врятуватися у шлюпці. З собою встигли прихопити тільки дві банки консервів на чотирьох.

21 липня, після того, як у моряків закінчилися припаси їжі, Дадлі запропонував кинути жереб. Один з них повинен був померти, щоб врятувати життя інших. Паркер та Брукс були проти, тому тему від-

клали. Річард Паркер напився морської води та впав у забуття. Було очевидно, що він помре першим. Брукс залишився у меншості, а Стівенс заколов хлопця в яремну вену. Через чотири дні вони зустріли корабель. Моряки німецького судна «Moctezuma» знайшли трьох слабих чоловіків та наполовину з'їдене тіло юнака. Стівенс, Дадлі та Брукс навіть не намагалися приховати скоєне [2].

Дадлі та Стівенс самі зізналися у вбивстві. Вони розраховували на захист Морського закону (Морського звичаю), яким передбачається ряд екстремальних випадків, коли загубленим у морі морякам дозволяється людожерство. Проте Морський звичай передбачає обов'язковість жереба, тож дії Дадлі та Стівенса не підпадають під його положення. 18 вересня відбулося засідання міського магістрату. Суд прийшов до висновку, що вчинок моряків був викликаний крайньою необхідністю, тому не передбачає покарання. Велику роль мала суспільна думка, яка після зустрічі з братом Річарда схилилася до звинувачених. Натовп навіть салютував Стівенсону, коли його везли на зустріч з дружиною. Брукса, який не брав участі у вбивстві, виправдали повністю. Справи Дадлі та Стівенсона передали до вищої інстанції, що не дало результату. В решті – решт справу розглядала колегія з п'яти суддів.

Розгорнулася боротьба між державним обвинувачем Артуром Чарльзом та захисником Артуром Колінзом, що закінчилася нічиєю. Присяжні заявили, що не знають, чи винні Дадлі та Стівенс та дали можливість винести вирок судді. Суд визнав їх винними і призначив їм смертну кару, але з можливістю королівського помилування. Королева Вікторія 12 грудня пошкодувала Дадлі і Стівенса, замінив смертну кару на шість місяців в'язниці, і 20 травня 1885 року вони вийшли на волю.

Виходить одне життя – проти трьох, тим більше юнак був сиротою, не мав дітей і дружини, ніж інші члени корабля, тому вбивство юнги за утилітаризмом робить користь для ще більшої кількості людей.

Тобто Бентам помилявся, тому що вбивство- це в будь-якому випадку вбивство, чи людина яка краде для того, щоб прокормити сім'ю, чи яка продає наркотики, аби назбирати гроші на волонтерство, все одно ці вчинки несправедливі і незаконні. І яка може бути різниця один – проти трьох, чи один – проти трьох тисяч, суть не в кількості, оскільки, чому хтось вирішив, що може ставити свої інтереси вище

за інших, тим самим роблячи себе кимось особливим, в цьому і є суть більшості злочинів. Коли винний ставить свої бажання і потреби вище за потреби таких же людей.

Розглядаючи справу за Бентамом, можна дійти висновку, що якщо вбити людину для блага інших, то це можна виправдати і виникає питання де в даному випадку моральність. Оскільки немає обставин, коли іншій людині можна вирішувати долю інших. Закон немає обмежувати право на життя. Тобто у юнги є фундаментальні права людини, в даному випадку на життя.

Висновком є те, що мета не виправдовує засоби.

Але якщо всі члени екіпажу погодилися б на те, щоб тягнути жребій, як пропонував капітан Дадлі, чи змінило б це суть? Чи є жребій моральним? Також ідея «згоди» на те, щоб померти для користі інших, чи змінило б це ситуацію зі сторони моральності? З одного боку жребій робить всіх рівними перед обставинами, а з іншого виникає питання чи згода на любую процедуру її виправдовує? І яка роль питання «згоди» зі сторони моральності?

Будь-який вчинок, який порушує права інших людей повинен каратись законом і не може бути виправданий зі сторони моральності, оскільки зло- це вже аморально, навіть якщо в результаті воно принесе «користь» для багатьох.

Список використаних джерел

1. Милль Джон Стюарт Утилітаризм: [Пер. с англ. предисл. А. С. Земорова]. Ростов-на-Дону. Донской издательский дом. 2013 г.240с.
2. Процайло М. Справа Королеви проти Дадлі та Стівенса: канібалізм у морі заради порятунку?. Лойер: вебсайт. URL: <https://loyer.com.ua/uk/kanibalizm-u-mori-zaradi-vizhivannya/>

Науковий керівник: асистент кафедри філософії Токар Л. В.